

พระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๕๕๓

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐)

อาทิตย์ทิพอาภา

พล. อ. พิชเชนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

เล่ม ๕๕ หน้า ๑๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๙๔

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๙๓”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ อนุมาตรา (๑) แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) วิธีนับอายุ ถ้าเกิดพุทธศักราชใดให้ถือว่ามิอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์เมื่อสิ้นพุทธศักราชที่เกิดนั้น ส่วนการนับอายุต่อไปให้นับแต่เฉพาะปีที่สิ้นพุทธศักราชแล้ว ถ้าไม่ปรากฏปีเกิดให้คณะกรรมการอำเภอท้องที่เป็นผู้กำหนด”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นอนุมาตรา (๘) ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕

“(๘) “ทหารประจำการ” หมายความว่า ทหารซึ่งรับราชการตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งไม่ใช่ทหารกองประจำการ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ทหารกองเกินที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ อยู่ในระหว่างที่จะต้องเข้าเป็นทหารกองประจำการ เมื่อต้องเข้ากองประจำการจะต้องรับราชการในกองประจำการมีกำหนดสองปี ส่วนผู้ที่มีคุณวุฒิพิเศษหรือมีเหตุการณ์พิเศษจะให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่าสองปีตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงก็ได้ แต่สำหรับผู้ที่มิใช่คุณวุฒิพิเศษนั้นจะอ้างสิทธิตามนี้ได้อีกเมื่อได้แสดงหลักฐานแก่คณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก หรือแก่หน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอนั้น แล้วแต่กรณี วันเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ให้นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นต้นไป

เมื่ออยู่ในกองประจำการครบกำหนดแล้ว ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ คือ กองหนุนชั้นที่ ๑ เจ็ดปี กอง

เล่ม ๕๕ หน้า ๑๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔

หมุนชั้นที่ ๒ สิบปี และกองหมุนชั้นที่ ๓ หกปีตามลำดับขึ้นไป
จนปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑

ให้ข้าหลวงประจำจังหวัด พร้อมด้วย สัสดีจังหวัด ออก
หนังสือสำคัญให้แก่ทหารที่ถูกปลดไว้เป็นหลักฐาน หาก
หนังสือสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อคณะกรรมการ
อำเภอท้องที่เพื่อขอรับหนังสือสำคัญใหม่โดย เสียค่าธรรมเนียม
เนียมไม่เกินฉบับละหนึ่งบาท

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราช
บัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ การรับราชการทหารประจำการ การแบ่ง
ประเภท และการปลดสำหรับ นายทหารสัญญาบัตร และนาย
ทหารประทวนนั้น ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

นายทหารสัญญาบัตรประจำการนั้น ถ้ายังมีได้ชั้นทะเบียน
กองประจำการก็ต้องขึ้นทะเบียน กองประจำการและรับราชการ
ในกองประจำการจนครบกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่
กระทรวงกลาโหมจะสั่งปลดเป็นนายทหารประเภทอื่น”

มาตรา ๗ ให้เดิมความต่อไปนี้เป็นวรรคสุดท้ายของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕

“อนึ่ง บุคคลตั้งชื่อแล้วในมาตรา^{นี้}ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนนามตัวก็ดี นามสกุลก็ดี หรือทั้งนามตัวและนามสกุลก็ดี ให้ผู้นั้นนำหลักฐานไปแจ้งต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ภายในกำหนดสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาต ส่วนผู้ที่ได้เปลี่ยนนามตัวหรือนามสกุลหรือทั้งนามตัวและนามสกุลก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นนำหลักฐานไปแจ้งต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ให้คณะกรรมการอำเภอออกใบรับให้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ อนุมาตรา (๔) และอนุมาตรา (๖) แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) ครูที่ประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ซึ่งอยู่ในความควบคุมของกระทรวงมหาดไทยตามที่กระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยนั้น ๆ จะได้ตกลงกันกำหนดขึ้นก็ดี อยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมซึ่งกระทรวงกลาโหมเห็นชอบก็ดี และคณะกรรมการจังหวัดได้ออกใบสำคัญให้ไว้”

เล่ม ๕๘ หน้า ๒๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔

“(๖) บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาของศาลครั้งเดียวก็กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปก็ดี ต้องคำพิพากษาหลายครั้งมีกำหนดโทษจำคุกรวมกันตั้งแต่สิบปีขึ้นไปก็ดี บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาของศาลให้ส่งตัวไปอยู่ในเขตต์ที่อันมีกำหนดก็ดี”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ บรรดาชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมายเมื่อมีอายุย่างเข้าสิบแปดปีในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีที่อำเภอ ท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของตนภายในเดือนพฤศจิกายนของพุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถจะไปลงบัญชีด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ให้คณะกรรมการอำเภอสอบสวนให้แน่ชัดเพื่อลงบัญชีไว้ ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงจัดขึ้น

เมื่อได้รับการขอลงบัญชีตามมาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ผู้ขอลงบัญชีไว้เป็นหลักฐาน

วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๒๑

หากใบสำคัญขำรดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อคณะกรรมการ
อำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียม
ไม่เกินฉบับละห้าสิบสตางค์”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ วรรค ๑ แห่ง
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ บุคคลที่ยังมิได้ลงบัญชีที่อำเภอพร้อมกับ
คนชั้นปีเดียวกันเพราะเหตุใดๆ ก็ดี ถ้าอายุยังไม่ถึงสี่สิบหก
ปีบริบูรณ์ ให้ปฏิบัติตนเองเดียวกับมาตรา ๑๖ ภายใน
กำหนดสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่สามารที่จะปฏิบัติได้ แต่ผู้
อื่นจะแจ้งแทนไม่ได้ ถ้าคณะกรรมการอำเภอจะเรียกตัวมา
ลงบัญชีก็ยอมทำได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาดังกล่าว
แล้ว

เมื่อได้รับการลงบัญชีตามมาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการ
อำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ไว้เป็นหลักฐาน หากใบ
สำคัญขำรดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อคณะกรรมการอำเภอ
ท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมไม่
เกินฉบับละห้าสิบสตางค์”

เล่ม ๕๘ หน้า ๒๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔

มาตรา ๔๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารอาหาร พุทธศักราช ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ เมื่อได้คัดลอกข้อความด้วยเหตุต่าง ๆ ออกแล้ว ถ้ามีจำนวนทหารกองเกินที่จะรับราชการเป็นทหารกองประจำการไม่มากกว่าจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ ให้ผ่อนผันแก่ประมาณหนึ่งสัปดาห์ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดาซึ่งพิการทุพพลภาพหรือจะหาเลี้ยงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู แต่ถ้ามีบุตรหลายคนจะต้องเข้ากองประจำการพร้อมกัน คงผ่อนผันให้คนหนึ่งเดียว ตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือก

(๒) บุคคลซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาตายหรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ และบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงหรือร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้งเมื่อบุตรหรือภรรยาผู้นั้นยังไม่บรรลุนิติภาวะ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

(๓) บุคคลที่กำลังศึกษาในสถานที่ศึกษาวิชาอาชีวะชั้นสูง คงจะได้กำหนดค่าตอบแทน และเงินเบี้ยสำหรับสถานที่ศึกษานั้น ๆ ไว้ในกฎกระทรวง

วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๘ หน้า ๒๓

ผู้อ้างสิทธิตาม (๑) หรือ (๒) แห่งมาตรา ๓๓ ต้องร้องขอ
ผ่อนผัน ต่อคณะกรรมการอำเภอที่อยู่ตั้งในวันตรวจเลือกเข้า
กองประจำการไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่กรณีพิเศษ
ซึ่งมิใช่ความผิดของผู้ร้องและผู้ร้องต้องร้องต่อคณะกรรมการ
ตรวจเลือกในวันตรวจเลือกตามมาตรา ๒๖ อีกครั้งหนึ่ง คณะ
กรรมการอำเภอต้องสอบสวนหลักฐานไว้เสียก่อนวันตรวจเลือก
เพื่อคณะกรรมการตรวจเลือกจะได้ตัดสินใจได้ทันที การขอ
ผ่อนผันตาม (๓) เจ้ากระทรวงต้องส่งรายงานถึงกระทรวง
กลาโหม ก่อนวันตรวจเลือก เข้ากองประจำการไม่น้อยกว่า
สามสิบวัน

ถ้าไม่สามารถจะผ่อนผันพร้อมกันทั้ง ๑ ประเภทได้ เพราะ
จะทำให้คนไม่พอจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ ให้ผ่อนผันคน
ประเภทที่ ๑ และที่ ๒ รวมกันก่อน ถ้าคนยังเหลือจึงผ่อนผัน
คนประเภทที่ ๓ ถ้าจำนวนคนในประเภทใดจะผ่อนผันไม่ได้
ทั้งหมดต้องให้คนประเภทนั้นจับสลาก "

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของมาตรา ๓๑
แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เล่ม ๕๘ หน้า ๒๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔

“ การผ่อนผันแก่ทหารบางประเภทที่ไม่ต้องเรียกเพื่อรับการฝึกวิชาทหารทดลงความพึงพร้อมหรือระดมพลนั้น ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๒ ทหารกองเกินและทหารกองหนุนที่ถูกเรียกเข้ารับราชการตามมาตรา ๓๑ หรือทหารประจำการ ต้องอยู่ในวินัยทหารเหมือนทหารกองประจำการ ”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๓ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ถูกเรียกเข้ารับการระดมพลหรือเข้า ฝึกวิชาทหาร ปีใดถ้าได้ชำระเงินช่วยการประถมศึกษาแล้วให้กระทรวงกลาโหมจ่ายเงินให้ ถ้ายังมีได้ชำระก็ไม่ต้องชำระในปีนั้น ”

มาตรา ๑๕ ให้เติมความต่อไปนี้เป็นวรรคท้ายของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕

“ให้คณะกรรมการอำเภอออกไปสำคัญหรือใบรับให้ไว้เป็นหลักฐาน ถ้าใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมไม่เกินฉบับละห้าสิบสตางค์”

มาตรา ๑๖ ให้เดิมความต่อไปนี้เป็นวรรคท้ายของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕

“ถ้าเป็นนายทหารสัญญาบัตรถูกถอดหรือออกจากยศก็ให้ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๒

ทั้งนี้ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญให้แก่ทหารตามประเภทที่ถูกปลดไว้เป็นหลักฐาน”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘ หนังสือซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ให้ไว้แก่บุคคลใดถ้าชำรุดหรือสูญหายแล้ว ไม่แจ้งด้วยตนเองต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ เพื่อรับใหม่ตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๖

เล่ม ๕๘ หน้า ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔

มาตรา ๑๗ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ภายในกำหนด
เวลาสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่สามารรถแจ้งได้ มีความผิดต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกินสองบาท "

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้ เป็นไป ตาม
พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี